

KORRALDUS

15. märts 2024 nr 1-3/24/86

Lubatud küttimismahud, kohustuslikud küttimisandmed ja muud tingimused haneliste küttimisel kahjustuste vältimise eesmärgil

1. OTSUS

Arvestades Keskkonnaametile esitatud taotlusi haneliste küttimiseks kahjustuste vältimiseks, korralduse p-s 2 toodud asjaolusid ning lähtudes p-s 3 esitatud põhjendustest, võttes aluseks keskkonnaministri 28.05.2013 määruse nr 32 „Jahieeskiri” § 3 lg 4¹ ning keskkonnaministri 30.09.2020 määruse nr 47 „Keskkonnaameti põhimäärus” § 10 lõike 2 punkti 12,

OTSUSTAN:

- 1.1. Lubada 2024. aastal kahjude vältimise eesmärgil suur-laukhanele (*Anser albifrons*), valgepõsk-laglele (*Branta leucopsis*) ja kanada laglele (*Branta canadensis*) (edaspidi hanelised) pidada jahti Harjumaal, Lääne-Virumaal, Ida-Virumaal, Jõgevamaal, Põlvamaal ja Tartumaal korralduse lisas 1 ja lisas 2 nimetatud põllumassiividel (lisa 1 ja lisa 2 on korralduse lahutamatud osad);
- 1.2. Kokku on lubatud punktis 1 nimetatud ajaperioodil küttida 750 suur-laukhane ja 800 valgepõsk-lagle, kanada lagle võib küttida piiramatult. Kui eelmainitud suur-laukhane ja valgepõsk-lagle küttimismahust on üle 90% realiseeritud, siis on Keskkonnaametil õigus jaht suur-laukhanele ja valgepõsk-laglele peatada;
- 1.3. Kehtestan korralduse kõrvaltingimusena korralduse hilisema muutmise või kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmise selliselt, et Keskkonnaametil on õigus korraldusega kehtestatud jahiaega, küttimismahtu ja põllumassiivide nimekirja (lisa 1 ja lisa 2) muuta;
- 1.4. Jahipidamine hanelistele kahjude vältimise eesmärgil on lubatud ainult põllumassiividel, mille maakasutuseks on põllumaa (korralduse p 2.4 toodud tähenduses) või mustkesa ning mille lähiümbruses on kuni 5 km kaugusel vähemalt 10 ha kompaktse massiivina paiknev püsirohumaa, pool-looduslik rohumaa, rohumaana kasutuses olev polder (rahualad lindudele alternatiivseks toitumiseks-puhkamiseks). Püsirohumaadel, tagasirajatud rohumaadel, püskikultuuridel ja väljaspool põllumajandusmaad paiknevatel karjamaadel on küttimine keelatud. Küttimine on keelatud kaitsealadel. Konkreetset põllumassiivil võib jahti pidada vaid juhul, kui samaaegselt kasutatakse samal põllul haneliste peletamiseks mitteletaalseid heidutusviise;

- 1.5. Jahti pidav isik on kohustatud vähemalt 1 tund enne jahti algust teavitama sellest Keskkonnaametist¹;
- 1.6. Ühelt põllumassiivilt on lubatud küttida ööpäevas kuni 10 isendit. Kütitud linde ei tohi põllule jätta. Küttida võib ainult parves (vähemalt 10 lindu) olevaid hanelisi;
- 1.7. Põllumassiivil võib korraga jahti kahjude vältimise eesmärgil pidada üks isik. Jahti võib põllumassiivi kasutaja (maaomanik või rendimaa korral rendimaa kasutaja) pidada ise või sõlmida seda tegeva isikuga vastava kokkuleppe;
- 1.8. Jahti pidav isik on kohustatud tagama etteantud küttimismahudest kinnipidamise ja esitama põllumassiivide küttimisandmed elektroonilist kanalit pidi Keskkonnaametile² hiljemalt küttimise päeva kella 23.59-ks;
- 1.9. Iga kütitud suur-laukhane, valgepõsk-lagle ja kanada lagle peast tuleb teha foto ja saata see hiljemalt küttimise päevale järgneva päeva kella 12.00-ks e-kirjaga aadressile haned@keskkonnaamet.ee. E-kirjas tuleb märkida küti nimi ja põllumassiivi number, kus lind kütiti;
- 1.10. Jahti pidav isik on kohustatud tagama p-s 1.6 korraga küttida lubatud isendite hulgast kinnipidamise. Juhul, kui samal põllumassiivil peab jahti (mitte samaaegselt) rohkem kui üks isik, on põllumassiivi kasutaja (maaomanik või rendimaa korral rendimaa kasutaja) kohustatud korraldama p-s 1.6 põllumassiivilt ööpäevas kokku küttida lubatud haneliste küttimismahust kinnipidamise;
- 1.11. Väike-laukhanede (*Anser erythropus*) saabumisel edastatakse konkreetse põllumassiivi omanikule SMS sisuga "Väike-laukhaned saabunud, jaht põllumassiivil nr XXXXXXXXXXXX peatada". Peale SMS saamist tuleb konkreetsel põllumassiivil hanelistele jahipidamine koheselt peatada. Põllumassiivi kasutaja on kohustatud küttimispiirangust teavitama koheselt jahti pidavat isikut.

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide korralduse andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

2. ASJAOLUD

- 2.1. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (edaspidi EPKK) on pöördunud Keskkonnaameti poole ettepanekuga töötada välja täpsustatud kord heidutusjahi korraldamiseks hanelistele kahjustuse vältimiseks väljaspool jahihooaega seoses ulatuslike kevadiste põllukahjustustega Eesti maakondades³. EPKK hinnangul on viimase aastakümne jooksul oluliselt suurenenud Eestit rändel läbivate haneliste arvukus, mis on oluliselt suurendanud nende poolt tekitatavaid kahjusid põllumajanduslikele kõlvikutele (põllud ja rohumaad). Seda on kinnitanud Eestis haneliste uurimisega tegelenud Aivar Leito poolt läbi viidud

¹ Teavitus jahti algust kohta tuleb esitada siin:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc_hC9hvmQRX4utlE26yqXTohEiM4btsw1a1L4egWJN6kCGhg/viewform?usp=sf_link

² Andmed küttimistulemuste kohta tuleb esitada siin:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScy34NJgjF2mS_HNoC-yr6qTkYgKRFQek-5G7GyS5YAnF5UWw/viewform?usp=sf_link

³ Kiri on registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 19.02.2021 numbri 13-11/21/3732 all.

uuringu⁴ ning seda on tõdetud mitmetel Keskkonnaministeeriumis ning Riigikogu Maaelukomisjonis peetud laiapõhjalistel ümarlaudadel. Viimati käsitleti heidutusjahi korraldamisega seotud teemasid 30.01.2024 Tallinnas toimunud hanekonsortsiumi koosolekul, kuhu olid kaasatud erinevad huvigrupid. Hanede tekitatud kahjustuste suurenemisele põllukultuuridele seoses kevadeti läbirändavate haneliste arvukuse suurenemisega viitavad ka Keskkonnaagentuuri poolt kogutavad ja analüüsitud seireandmed. 2023. aasta ulukite seirearuandes⁵ on ära toodud, et kuigi heidutusjaht ei ole mõeldud arvukuse reguleerimiseks, vaid toetavaks tegevuseks muu heidutuse kõrval põllukultuuride kaitsel, oleks kevadjaht iseenesest sügisjahiga võrreldes märksa efektiivsem meede kõrge arvukusega liikide ohjamiseks.

- 2.2. Haneliste arvukuse pidevat suurenemist on kinnitanud nii Eestis läbiviidud seire kui rahvusvaheline koostööplatvorm⁶. Kevadine linnujaht on heidutusmeetmena kasutust leidnud meie lähiriikidest Rootsis, Taanis, Saksamaal ja Lätis^{7,8} ning kaugematest riikidest Põhja-Ameerikas, Kanadas⁹. 2019., 2020. ja 2022. aasta kevadel viidi Eestis läbi haneliste letaalse heidutuse uuring (sh Harju, Lääne- ja Ida-Viru, Jõgeva ja Tartu maakonnas)¹⁰.
- 2.3. Nii põllumajandus- kui keskkonnavaldkonna esindajad on üksmeelel, et praegune kahjude kompenseerimise süsteem ei kata tegelikku kahjude mahtu. Erinevate heidutusmeetmete mõju väheneb ajas, kuna linnud harjuvad sellega pikemas perspektiivis ja tunnevad ennast turvaliselt just kevadisel perioodil, kui linnujaht on keelatud. Hanelistel on kevadel enne pesitsuspaika lendamist vaja koguda rasvavarusid, mistõttu on nõudlus proteiinirikka sööda (külvatud teravilja ja herne seeme, teraviljade ning rapsi orased, tärgranud värske rohi) järele eriti suur.
- 2.4. 2024. aastal rakendatakse haneliste heidutusjahti tulenevalt hanede ja laglede kaitse- ja ohjamiskavast¹¹ aastateks 2021-2025 ja esinevate kahjustuste suurusest 2021-2023 kuues Eesti maakonnas, kus esineb viimase kolme aasta andmetel kõige rohkem haneliste tekitatud kahjustusi põllumajanduskultuuridele: Harju-, Lääne- ja Ida-Virumaa, Jõgeva- ja Tartumaa ning Põlvamaa. Heidutusjahti rakendatakse Eestist läbi rändavatele suur-*lauhanele (Anser albifrons)*, valgepõsk-laglele (*Branta leucopsis*) ja kanada laglele (*Branta canadensis*) aktiivses kasutuses külvatud kultuuriga põllumassiividel, mille maakasutuseks on põllumaa või mustkesa. Sellistel põllumassiividel on haneliste tekitatud majanduslik kahju 2010-2023 andmetele tuginedes kõige suurem. Letaalset heidutust lubatakse vaid põllumassiividel, mille lähiümbruses on kuni 5 km kaugusel vähemalt 10 ha kompaktse massiivina paiknev püsirohumaa, pool-looduslik rohumaa, rohumaana kasutuses olev polder. Selliste rahualade paiknemine letaalse heidutuse võimalusega põldude ümbruses võimaldab hanelistel rändeage se harjumuspärase ruumikasutuse ulatuses alternatiivsete toitumis- ja puhkamisalade kasutamist. Letaalset heidutust ei lubata

⁴ Haneliste seire koondaruanne on leitav internetiaadressilt:

<https://kese.envir.ee/kese/viewProgramNew.action?uid=789256> (27.02.2024).

⁵ Aruanne on leitav internetiaadressilt:

https://keskkonnaportaal.ee/sites/default/files/Teemad/Ulukid/SEIREARUANNE_2023.pdf (28.02.2024).

⁶ AEW haneliste tegevuskavad (sh valgepõsk-lagle tegevuskava) on leitavad internetiaadressilt:

<https://www.unep-aewa.org/en/document/draft-international-single-species-management-plan-barnacle-goose-branta-leucopsis> (27.02.2024).

⁷ Kokkuvõte on leitav internetiaadressilt:

http://datazone.birdlife.org/userfiles/file/hunting/HuntingRegulations_Sweden.pdf (27.02.2024).

⁸ Artikkel on leitav internetiaadressilt: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261219417300571> (27.02.2024).

⁹ Artikkel on leitav internetiaadressilt: <https://besjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.0021-8901.2004.00928.x> (27.02.2024).

¹⁰ Heidutusjahi uuringu 2019. ja 2020. aasta aruanded on leitavad internetiaadressilt: <http://www.rewild.ee/haned> (20.02.2024).

¹¹ Hanede ja laglede kaitse- ja ohjamiskava on leitav internetiaadressilt:

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/hanede_tk_2021-2025.pdf (23.02.2024).

püsirohumaadel ja kaitsealadel, et tagada rändel hanelistele piisav puhke- ja taastusvõimalus. Eelmainitud aladel võib letaalse heidutuse eesmärgil maksimaalselt kokku küttida kuni 750 suur-laukhane ja 800 valgepõsk-lagle. Haneliste küttimismahu määramisel on arvestatud Euroopa Liidu linnudirektiivi¹² (edaspidi direktiiv) 9 artikli lõike 1 punkti c nõuetega (vt p 3.6). Kanada lagle puhul on Euroopas (sh Eestis) tegu võõrliigiga, kelle põhiline asuala jääb Põhja-Ameerikasse ning sellele linnuliigile küttimismahu ülempiiri ei kehtestata.

- 2.5. Väike-laukhani (*Anser erythropus*) on arktilises tundras ja metsatundras pesitsev ja ülemaailmselt ohustatud ning kaitstud haneliik. Kevadrändel olevad väike-laukhaned võivad haneliste segaparvede koosseisus sattuda ka põllumassiividele, kus on korraldusega lubatud haneliste heidutusjaht. Väike-laukhanede juhusliku küttimise vältimiseks tuleb nende saabudes konkreetsele põllumassiivile jaht viivitamatult lõpetada. Hanede saabumisest konkreetsele piirkonda annab Keskkonnaametile teada Keskkonnaagentuur. Põllumassiivi omaniku kontaktandmed on Keskkonnaametile teada ning väike-laukhanede saabumisel piirkonda teavitab Keskkonnaamet sellest põllumassiivi omanikku vastavasisulise SMS-ga „Väike-laukhaned saabunud, jaht peatada“. Peale SMS-i saamist tuleb põllumassiivil haneliste heidutusjaht koheselt katkestada.

3. KAALUTLUSED

- 3.1. Jahieeskirja § 3 lg 4¹ alusel võib suur-laukhanele, kanada laglele ja valgepõsk-laglele pidada hiilimis- või varitsusjahti 15. märtsist 31. maini nende lindude tekitatud põllukahjustustega põllumassiividel kahjustuste vältimise eesmärgil. KeA kehtestab korralduse p-ga 1.1 eeltoodud ajavahemikul (15.03-31.05) lubatud küttimismahud liikide kaupa, kohustuslikud küttimisandmed ning vajaduse korral ka muud tingimused, sh kütitud hanede registreerimine.
- 3.2. Keskkonnaameti andmetel on haneliste, eriti suur-laukhane ja valgepõsk-lagle, aga ka kanada lagle (edaspidi *hanelised*), arvukus viimastel aastatel tuntavalt tõusnud. Kevadrändel olevad, Eestist massiliselt läbi rändavad hanelised peatuvad teraviljapõldudel ja rohumaadel, põhjustades põllupidajatele ulatuslikke kahjustusi. Viimase kümne aasta jooksul on Eestis raba-, suur-laukhane ja valgepõsk-lagle tekitatud kahjustuste kompenseerimiseks maaomanikele välja makstavad summad oluliselt suurenenud. Kui 2009. aastal hüvitati haneliste tekitatud kahju summas ca 100 000 eurot, siis 2017. aastal maksti Keskkonnaameti poolt kahjusaajatele hüvitisena ca 230 000 eurot ning 2023. aastal juba ligi 435 000 eurot. Kuna hüvitise puhul kehtib taotleja kohta summa piirmäär (ühele taotlejale ei hüvitata aastas rohkem kui 3200 eurot), siis on haneliste kahjustuste arvutuslik suurus veelgi kõrgem, jäädes viimasel viiel aastal hinnanguliselt ligi 1 500 000 – 2 660 000 euro piiresse.
- 3.3. Suur-laukhani, valgepõsk-lagle ja kanada lagle on lisatud direktiivi I ja II lissasse. Kanada lagle kuulub direktiivi II lisa A osasse, suur-laukhani kuulub direktiivi II lisa B osasse ning valgepõsk-lagle on kantud direktiivi I lissasse.

¹² Euroopa Liidu Linnudirektiiv on leitav internetiaadressilt: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147&from=DE> (22.02.2024).

- 3.4. Direktiivi 7. artikli 1. punkti kohaselt võib olenevalt konkreetse liigi arvukusest, geograafilisest levikust ja sigimisevõimest ühenduses II lisa loetletud liikidele jahti pidada vastavalt siseriiklikele õigusaktidele. Liikmesriigid peavad tagama, et jahipidamine nendele liikidele ei ohusta levikualal nende kaitsmiseks tehtud jõupingutusi. Direktiivi II lisa A osas osutatud liikidele võib pidada jahti sel geograafilisel maismaa- ja merealal, kus käesolevat direktiivi kohaldatakse. II lisa B osas osutatud liikidele võib jahti pidada üksnes osutatud liikmesriikides (sh Eestis). I lisa olevatele linnuliikidele võib jahti pidada erandkorras kahjustuse vältimise eesmärgil vastavalt direktiivi 9. artiklile. Eestis on valgepõsk-lagle kantud III kaitsekategooria liikide hulka, kellele võib jahti pidada väljaspool kaitsealasid.
- 3.5. Direktiivi 9. artikli 1. punkti kohaselt võivad Euroopa Liidu liikmesriigid teiste rahuldavate lahenduste puudumisel teha erandeid artiklite 5–8 sätetest järgmistel põhjustel: vältimaks tõsist kahju viljasaagile, kariloomadele, metsadele, kalastuspiirkondadele ja vetele või taimestiku ja loomastiku kaitseks. Eelpool toodud säte annab võimaluse kevadise heidutusjahi rakendamiseks Euroopa Liidu riikides (sh Eestis), kust hanelised kevadeti ja sügisel massiliselt läbi rändavad.
- 3.6. Direktiivi 9. artikli 1. punkti c kohaselt võivad Euroopa Liidu liikmesriigid teiste rahuldavate lahenduste puudumisel teha erandeid artiklite 5–8 sätetest järgmistel põhjustel: lubamaks range järelevalve tingimustes ja valikuliselt teatavate lindude vähesel arvul püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist. Olemasolevaid teaduslikke teadmisi arvestades tuleb direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses „väheseks arvuks“ pidada püügimäärasid, mis on väiksemad kui 1% asjaomase populatsiooni aastasest kogusuremusest (keskmine väärtus) selliste liikide puhul, millele ei või jahti pidada, ja ligikaudu 1% selliste liikide puhul, millele võib jahti pidada, ning rändlindude liikide puhul tuleb „asjaomase populatsiooni“ all mõista nende piirkondade populatsiooni, kust on pärit suurem osa nende lindude kolooniatest, kes liiguvad selle piirkonna kaudu, mille suhtes asjaomast erandit selle kohaldamisaja jooksul kohaldatakse.
- 3.7. Direktiivi 9. artikli 2. punktis on ära toodud, et artikli esimeses lõikes osutatud erandite puhul peab olema täpsustatud: a) milliste liikide suhtes erandeid kohaldatakse; b) püüdmiseks või tapmiseks lubatud vahendid, seadised või viisid; c) millise riski tingimustel ja millisel ajal ning kus selliseid erandeid võib lubada; d) asutus, kes on volitatud kinnitama, et nõutud tingimused on täidetud, ning otsustama, milliseid vahendeid, seadiseid või viise võib kasutada, millises ulatuses ja kellel see on lubatud; e) milliseid kontrollimeetmeid rakendatakse.

Jahipidamisele rakendatakse korralduses ning jahieeskirjas § 3 lg 4¹ sätestatud piiranguid ning nende täitmist ja jahipidamise nõuetest kinni pidamist kontrollib Keskkonnaamet.

- 3.8. Looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse direktiivi¹³ (edaspidi elupaikade direktiiv) 7 artikkel sätestab, et käesoleva direktiivi artikli 6 lõigetest 2, 3 ja 4 tulenevad kohustused asendavad kõik direktiivi 79/409/EMÜ artikli 4 lõike 4 esimesest lausest tulenevad kohustused artikli 4 lõike 1 kohaselt klassifitseeritud alade või artikli 4 lõike 2 kohaselt tunnustatud alade osas alates käesoleva direktiivi rakendamise kuupäevast või alates ala direktiivi 79/409/EMÜ kohasest klassifitseerimisest või tunnustamisest liikmesriigi poolt, kui viimane kuupäev on hilisem. Alates 30.11.2009 asendab direktiivi 79/409/EMÜ linnudirektiiv (direktiiv 2009/147/EÜ). Seega on elupaikade direktiiv ja linnudirektiiv üksteisega lahutamatult seotud.

Elupaikade direktiivi artikkel 6 lg-d 2-4 sätestavad, et:

¹³ Elupaikade direktiiv on leitav internetiaadressilt: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF> (12.03.2024).

- Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et vältida erikaitsealadel looduslike elupaikade ja liikide elupaikade halvenemist ning selliste liikide häirimist, mille kaitseks alad on määratud, kuivõrd selline häirimine võib oluliselt mõjutada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmist.

- Iga kava või projekti, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis tõenäoliselt avaldab alale olulist mõju eraldi või koos muude kavade või projektidega, tuleb asjakohaselt hinnata seoses tagajärgedega, mida see ala kaitse-eesmärkidele avaldab. Pädevad siseriiklikud asutused annavad kavale või projektile kava või projekti tagajärgede hindamise järelduste alusel ning lõike 4 sätete kohaselt nõusoleku alles pärast seda, kui nad on kindlaks teinud, et see ei avalda asjaomase ala terviklikkusele negatiivset mõju, ja teevad seda vajaduse korral pärast avaliku arvamuse saamist.

- Kui hoolimata negatiivsest hinnangust kava või projekti tagajärgedele ala suhtes ja alternatiivsete lahenduste puudumisel tuleb kava või projekt üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvatel põhjustel, sealhulgas sotsiaalsel või majanduslikel põhjustel siiski ellu viia, peab liikmesriik võtma kõik vajalikud asendusmeetmed, et tagada Natura 2000 võrgustiku üldise sidususe kaitse. Liikmesriik teatab komisjonile vastuvõetud asendusmeetmetest. Kui asjaomasel alal esineb esmatähtsaid looduslikke elupaigatüüpe ja/ või esmatähtsaid liike, võib kaaluda ainult neid seisukohti, mis on seotud rahva tervise või avaliku julgeolekuga, esmatähtsate soodsate tagajärgedega keskkonnale või komisjoni arvamuse kohaselt muude üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvate põhjustega.

Elupaikade direktiivi artikkel 16 sätestab, et kui muud rahuldavat alternatiivset lahendust ei ole ja erand ei kahjusta kõnealuste liikide populatsioonide soodsa kaitsetaseme säilitamist nende looduslikul levilal, võivad liikmesriigid teha artiklite 12, 13 ja 14 ning artikli 15 punktide a ja b sätetest erandi muuhulgas: eriti oluliste saagi-, karja-, metsa-, kalamajandus-, veemajanduskahjude ja muud liiki omandiga seotud kahjude ärahoidmiseks.

Eeltoodud erandi algatamise korral on esmane kohustus leida asendusmeetmed, mis tagavad vähemalt samaväärsed ökoloogilise väärtusega asendusalad või meetmed. Keskkonnaamet on korralduse p-ga 1.4 asendusmeetmed määranud. Lisaks põllumassiividele, kus letaalne heidutusjaht on lubatud, on loodud nõ kompensatsiooniks rahualad (sh püsirohumaad ja kaitsealad), kus rändel olevad hanelised saavad vabalt toituda ja puhata (vt ka korralduse p-d 3.10 ja 3.11).

3.9. Hanede letaalse heidutuse korraldamiseks on Keskkonnaametile ajavahemikul 01.03.2024–15.03.2024 esitatud maaomanike poolt kokku 88 taotlust, milles 8 taotlust saab Keskkonnaamet rahuldada täies mahus ja 35 taotlust saab keskkonnaamet rahuldada osaliselt põllumassiivide osas, millel saab heidutusjahti lubada. Kõikidel taotletud põllumassiividel, kus käesoleva korralduse alusel letaalset heidutusjahti lubatakse, on järele kontrollitud, et need põllumassiivid vastaks korralduse p 1.1, 1.4 ja 2.4 ära toodud tingimustele.

Arvestades, et Keskkonnaamet saab lisas 2 nimetatud taotlused osade põllumassiivide osas lahendada, peab Keskkonnaamet käesolevalt otstarbekaks lahendada nimetatud taotlused osaliselt kooskõlas haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 52 lg 1 p 1. HMS § 52 lg 2 sätestab, et osahaldusakti suhtes kohaldatakse haldusakti sätteid. Selgitame, et lisas 2 loetletud taotluste menetlus jätkub põllumassiivide osas, mida käesolev korraldus ei puuduta. Korralduse lisas 1 ja lisas 2 on ära toodud põllumassiivid, kus letaalset heidutusjahti hanelistele (suur-laukhani, valgepõsk-lagle ja kanada lagle) lubatakse jahieeskirja § 3 lg 4¹ alusel perioodil 15.03.2024–31.05.2024. Põllumassiivide nimekirjad lisatakse korraldusele ning need on korralduse resolutiivosa lahutamatud lisad. Eelmainitud aladel võib kuues

maakonnas (Harju-, Lääne- ja Ida-Virumaa, Jõgeva, Põlva ja Tartumaa) letaalse heidutuse eesmärgil küttida kuni 750 suur-laukhane ja 800 valgepõsk-lagle. Kanada laglele küttimismahtu ei määrata. Kui eelmainitud küttimismahust on üle 90% realiseeritud, siis on Keskkonnaametil õigus jaht suur-laukhanele ja valgepõsk-laglele peatada, et vältida korraldusega kehtestatud küttimismahu ületamist. Selleks edastatakse põllupidajatele e-posti teel vastavasisuline teavitus.

- 3.10. Tingimuste seadmine haneliste letaalseks heidutamiseks peab olema põhjendatud ja proportsionaalne meede kahjustuste vältimiseks või ennetamiseks. Tallinna Ringkonnakohus on oma 28.04.2021 kohtumääruse nr 3-21-755 otsuse 13. punktis (lk 8) muuhulgas ära toonud, et uuringute järgi on ka mitteletaalsed meetmed tõhusad ning efektiivsusest võrreldavad letaalse heidutusega. Ringkonnakohtul ei ole eeltoodu põhjal kindlat veendumust, et letaalsele heidutusele pole linnustikku vähem kahjustavaid alternatiive, mis aitavad samaväärselt viljakahju vähendada.

Eeltoodud põhjustel võib haneliste letaalset heidutust rakendada vaid koos kõigi teiste haneliste heidutusmeetmetega (näiteks peletamine ja hirmutamine), mida võib teha maaomanik aastaringiselt. Selleks, et tagada hanelistele rahualade olemasolu, kus linnud saaksid rändel inimhäiringute vältimiseks puhata, lubatakse letaalset heidutust teostada ainult põllumassiividel, mille maakasutuseks on põllumaa või mustkesa ning mille lähimbruses on kuni 5 km kaugusel vähemalt 10 ha kompaktselt massiivina paiknev püsirohumaad, pool-looduslik rohumaad, polder (rahualad lindudele alternatiivseks toitumiseks-puhkamiseks). Püsirohumaadel, tagasirajatud rohumaadel, püskikultuuridel ja väljaspool põllumajandusmaad paiknevatel karjamaadel on heidutusjaht keelatud.

Eestis ei ole küll tõendatud letaalse heidutuse suurimat efektiivsust võrreldes teiste heidutusmeetmetega, samas arvestades, et haneliste kevadist letaalset heidutust on varasematel aastatel lubatud vaid väga lühikese perioodi jooksul väga piiratud alal, siis see võib olla üheks põhjuseks, et haneliste käitumuslikku erinevust võrreldes teiste heidutusmeetmetega välja ei kujunenud. Kuna põllukultuuridele tekitatavaid kahjusid ei ole siiani suudetud traditsiooniliste (mitteletaalsete) heidutusmeetmetega vähendada, on põhjendatud kasutada kõiki võimalikke heidutusmeetmeid (sh ka letaalset heidutust haneliste küttimise näol), et neid kombineerides tagada efektiivselt võimalik tulemus. Lubades letaalset heidutust, on kontrollitud mahtude ja regulatsiooni juures tagatud ka läbirändavate haneliste populatsioonide soodsa seisundi säilimine. Hanede letaalset heidutamist saab käsitleda äärmusliku abinõuna ning see on rakendatav vaid juhul, kui teised valitud abinõud (aastati korduvate kahjustuste korral on kahjusaja kinnituseks kasutatud mitteletaalseid heidutusmeetmeid) pole aidanud kahjustusi varasemalt vältida või ennetada. Kuna jahipidamise eesmärk on põldudel viibivate haneliste hirmutamine ja eemale peletamine, siis on jahieeskirja alusel jahti lubatud pidada hiilimis- või varitsusjahina ning keelatud on peibutusjaht. Jahivibu ja pliihaavlite kasutamine jahil ei ole lubatud¹⁴.

- 3.11. Varasematel aastatel lubatud mitteletaalne heidutus (ilma letaalse heidutuse rakendamiseta) ei ole seni üksi taganud efektiivset hanekahjude ärahoidmist nii Eestis kui ka ülejäänud Euroopas. Seetõttu on sarnaselt Eestiga lisaks mitteletaalsele heidutusele letaalset haneliste heidutust lubanud ka mitmed Lääne- ja Põhja-Euroopa linnudirektiivi järgivad riigid (sh Taani, Rootsi ja Läti). Eestis on praegusel ajal püsirohumaade (põllumajanduslikus kasutuses rohumaad) pindala üle 200 000 ha, millele lisandub veel ligi 100 000 ha pool-looduslike niitudena hooldatavaid alasid. Seega on meil lagedaid rohttaimestikuga kaetud alasid piisavalt, et tagada hanedele rändeagest turvalised puhkamis- ja toitumistingimused. Piisava loodusliku toitumisala olemasolu ei ole samuti aidanud paraku hanekahjusid ära hoida ja vähendada, kuna nendel aladel peatuvad ja puhkavad hanelised käivad toitumas eelkõige ikkagi külvatud kultuuriga põldudel, sest sealne toit on nende

¹⁴ Jahiseadus on leitav internetiaadressilt: <https://www.riigiteataja.ee/akt/106072018012> (27.02.2024).

jaoks energia- ja toitainete rikkam. Eeltoodud põhjustel (sh võttes arvesse asjaolu, et korralduses mainitud linnuliikide arvukus on aasta-aastalt järjest suurenenud) tuleb samuti lisaks mitteletaalsele heidutusele rakendada ja lubada kahjude ennetamiseks ja vähendamiseks ka letaalset heidutust.

- 3.12. Selleks, et Keskkonnaametil oleks võimalik teostada heidutusjahi tegemise ja korraldusega määratud jahi tingimuste üle operatiivset ja pistelist kontrolli, on kohustatud letaalset heidutust teostav isik teavitama jahi alustamisest vähemalt 1 tund enne jahi algust Keskkonnaametit elektrooniliselt¹⁵. Teavitusse tuleb muuhulgas lisada heidutaja ees- ja perekonnanimi, maakond ja põllumassiivi number, millel heidutust teostatakse.
- 3.13. Haneliste (suur-laukhani, valgepõsk-lagle ja kanada lagle) letaalset heidutust teostatakse 2024. aastal aktiivses kasutuses olevatel, külvatud kultuuriga põllumassiividel. Ühes ööpäevas ühelt põllumassiivilt kokku küttida lubatud isendite arvule määratakse piirarv. Arvuliste küttimismahtude määramine on vajalik, et ära hoida haneliste põhjendamatut ja kontrollimatut küttimist, mis omakorda läheks vastuollu direktiivi 9. artiklis ära toodud 1. punkti põhimõtetega, mille kohaselt võib haneliste heidutusjahti pidada peletamise eesmärgil tõsiste teraviljakahjustuste ärahoidmiseks ja vältimiseks. Maakonna tasemel on maakondades, kus haneliste letaalset heidutust lubatakse (st Harju, Ida- ja Lääne-Viru, Jõgeva, Põlva ja Tartu maakonnad) tõsise põllukahjustusena käsitletavad kahjustused, kus viimase kolme aasta jooksul on külvatud kultuuriga kasutuses olevaid põllumassiive kahjustatud pindalaliselt vähemalt 400 hektari ulatuses. Ühelt põllumassiivilt on igas maakonnas lubatud korraga küttida kuni 10 isendit. Selleks, et hanede heidutamisel oleks ka tuntav mõju, võib hanelisi küttida vaid linnuparvest, kus on samuti vähemalt 10 isendit. Haneliste küttimismahtude piirarvu määramisel põllumassiividele on arvesse võetud lindude maandumise tõenäosust põldudele ja läbirändavate linnuparvede liigilist koosseisu. 2020. aastal läbi viidud uuringu andmetel küttiti letaalse heidutuse käigus ühe katsepõllu kohta kõige enam 5 hanelist ööpäevas ja kogu uuringu perioodil 34 isendit. Perioodi keskmine oli 2,3 küttitud hanelist katsepõllu kohta. Lubatud küttimismahud on korralduse koostaja hinnangul letaalse heidutuse läbiviimiseks piisavad, samas ära hoides haneliste liigset küttimist piirkonniti.
- 3.14. Keskkonnaameti hinnangul on letaalse heidutuse edukaks läbiviimiseks vajalik haneliste letaalset heidutust korraldava põllumassiivi kasutaja (heidutuse korraldaja) ja heidutust läbiviiva(te) jahimehe(meeste) omavaheline suhtlus, mille käigus lepatakse muuhulgas kokku haneliste vaatlemise ja küttimisega seotud info vahendamine üksteisele ja kogunenud info edastamine Keskkonnaametile. Selleks sõlmitakse põllumassiivi kasutaja ja heidutust läbiviiva jahimehe vahel kokkulepe. Põllumassiivil võib korraga (samaaegselt) letaalset heidutust teha üks isik. Sel moel on võimalik vältida olukordi, kus jahimehed teostavad heidutust ilma põllumassiivi kasutaja teadmata, ületades kogemata põllumassiivil küttida lubatud haneliste ööpäevast piirarvu ja/või kogu küttimismahu. Samuti võib omavahelise kokkuleppeta ja vastutava isiku määramiseta jääda Keskkonnaametile edastamata vajalik info haneliste vaatluste ja küttimise kohta. Letaalset heidutust teostav isik on kohustatud tagama korraga küttida lubatud haneliste isendite hulgast kinnipidamise. Juhul, kui samal põllumassiivil teeb heidutusjahti (mitte samaaegselt) rohkem kui üks isik, on põllumassiivi kasutaja (maaomanik või rendimaa korral rendimaa kasutaja) kohustatud korraldama põllumassiivilt ööpäevas kokku küttida lubatud haneliste küttimismahust kinnipidamise.

¹⁵ Teavitus jahi alustamise kohta tuleb esitada siin:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc_hC9hvmQRX4utlE26yqXTOhEiM4btsw1a1L4egWJN6kCGhg/vie wform?usp=sf_link

- 3.15. Jahieetilistel põhjustel ei tohi kütitud hanesid jätta põllule. Põllumassiivide küttemisandmed ja muud andmed (sh kütitud isendite liik ja arv, rakendatud mitteletaalsed heidutusmeetmed jms) tuleb elektroonilist kanalit pidi¹⁶ Keskkonnaametile esitada hiljemalt küttemise päeva õhtul kella 23.59-ks. Kogutavad küttemisandmed on vajalikud ka selleks, et analüüsida letaalse heidutuse teostamise ulatust ja mõju suurust erinevatel põllumassiividel koosmõjus teiste mitteletaalsete heidutusviisidega. Lisaks tuleb iga kütitud suur-laukhane, valgepõsk-lagle ja kanada lagle peast teha foto ja saata see hiljemalt küttemise päevale järgneva päeva kella 12.00-ks aadressile: haned@keskkonnaamet.ee. Esitatav pildimaterjal on vajalik liigi määramise täpsuse hindamiseks.
- 3.16. Kooskõlas HMS regulatsiooniga võib haldusakti anda kõrvaltingimusega. HMS § 53 lg 1 p 4 kohaselt on haldusakti kõrvaltingimuseks muu hulgas haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine. Vastavalt sama paragrahvi lg 2 p-le 3 võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel. Vastavalt Jahieeskirja § 3 lg 4¹ sätestatule otsustab Keskkonnaamet haneliste letaalse heidutuse lubamise tingimused ja haneliste küttemismahu kehtestamise ning põllumassiivide nimekirja muutmise kaalutusõiguse alusel. Tuginedes HMS § 53 lg 1 p 4 ja lg 2 p 3 jätab Keskkonnaamet endale õiguse kehtestatud jahiaja, küttemismahu ning põllumassiivide nimekirja (lisa 1 ja lisa 2) muutmiseks ja/või kehtetuks tunnistamiseks ja/või kõrvaltingimuse kehtestamiseks.
- 3.17. Väike-laukhani on 20.05.2004 määruse nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu“ § 4 lg 2 p 4 kohaselt võetud kaitse alla I kaitsekategooria loomaliigina. Looduskaitseeaduse § 55 lg 1 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi tahtlik surmamine, välja arvatud eutanaasia eesmärgil, on keelatud. Väike-laukhanede juhusliku ära küttemise vältimiseks kehtestab Keskkonnaamet korralduse punktis 2.5 toodud asjaolusid arvesse võttes teavitamise korra letaalse heidutusjahti ajutiseks peatamiseks ning ei luba jahti Eesti läänepoolsetes maakondades, mis on seni teadaolevalt väike-laukhane peamised rändealad.
- 3.18. HMS § 40 lg 3 p 3 sätestab, et haldusmenetluse võib läbi viia menetlusosalise arvamust ja vastuväiteid ära kuulamata, kui asja ei otsustata selle menetlusosalise kahjuks. Kuna asja ei otsustatud taotlejate kahjuks, ei saadetud eelnõud taotlejatele arvamuse ja vastuväidete esitamiseks.
- 3.19. Keskkonnaamet saatis korralduse eelnõu tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks asjast huvitatud huvigruppidele ning valitsusvälistele keskkonnaorganisatsioonidele 29.02.2024. 08.03.2024 edastasid Keskkonnaametile korralduse eelnõu kohta arvamuse Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (EPKK), MTÜ Eestimaa Talupidajate Keskliit (ETKL), MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing (EOÜ), MTÜ Hoiame Loodust ja MTÜ Loomus¹⁷. Rohkem arvamusi Keskkonnaametile edastatud ei ole, samuti ei ole esitatud taotlusi arvamuste ja vastuväidete esitamiseks antud tähtaja pikendamiseks.

EPKK ja ETKL on teinud ettepaneku lubada heidutusjahti kõikides Eesti maakondades (piirkondades) tagamaks, et kõik Eesti põllumajandustootjad saaksid võrdselt oma saaki kaitsta. Vastase juhul tuleks nendes piirkondades, kus heidutusjaht ei ole lubatud, jätta kahjude kompenseerimine alles.

¹⁶ Andmed küttemistulemuste kohta tuleb esitada siin:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScy34NJgjF2mS_HNoC-yr6qTkYgKRFQek-5G7GyS5YAnF5UWw/viewform?usp=sf_link

¹⁷ Kirjad on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 11.03.2024 nr 13-11/24/4637, 13-11/24/4629 ja 13-11/24/4637-2 all ning 12.03.2024 nr 13-18/24/4781 ja 13-11/24/4637-3 all.

Keskkonnaamet on selgitanud kuue maakonna (Harju, Ida- ja Lääne-Viru, Jõgeva, Tartu ja Põlva) valiku aluspõhimõtteid korralduse p-s 3.13. Ülejäänud maakondades ei saa heidutusjahti lubada, kuna seeläbi satuksid ohtu sealt läbi rändavad ja peatuvad ohustatud linnuliigid, samuti ei ole osades maakondades esinenud ka märkimisväärseid kahjustusi külvatud kultuuriga põldudele. Mis puudutab kahjude kompenseerimist nendes maakondades, kus sellel aastal heidutusjahti ei lubata, siis edastab Keskkonnaamet vastavasisulisel ettepanekul Kliimaministeriumile.

EOÜ on oma ettepanekus muuhulgas välja toonud, et korralduses ei ole piisavalt lahti kirjutatud, kuidas on tagatud teabevahetus väike-laukhanede saabumisest korraldusega määratud põllumassiividele, kus on lubatud heidutusjaht, et vältida nende juhuslikku ära küttemist.

Keskkonnaamet täpsustab teabevahetuse korda Keskkonnaagentuuriga, et väike-laukhanede vaatluste ilmnemisel jõuaks sellekohane info esimesel võimalusel Keskkonnaametini, kes omakorda informeerib sellest viivitamatult põllumassiivi omanikke, et jaht piirkonnas hanelistele väike-laukhane ilmnemisel koheselt peatuks.

EOÜ on oma arvamuses ära toonud ka selle, et Eestis tänavu kevadel kavandatud heidutusjaht ei too nõudlikele tingimustele ja teavituskohustustele vaatamata juurde ühtki teadmist sellest, kuidas haned heidutuspiirkondades käituvad, kui kaua ja milliseid toitumis- ja ööbimisalasid kasutavad. Teisisõnu ei arvesta Keskkonnaamet oma varasema lubadusega, mille kohaselt võib heidutusjahti lubada vaid juhul, kui seda toetavad varasemad või heidutuse käigus teostatavad uuringud nii Eestis kui ka lähiriikides. EOÜ hinnangul on heidutuse lubamiseks ainuvõimalik ja vajalik läbi viia paralleelselt telemeetriauringuid. Lisaks on vajalik koordineeritud koostöö ohjamise ja kaitse alal talvitusalaadele ja teiste rändeteedele jäävate riikidega.

Keskkonnaamet nõustub EOÜ-ga ning toetab uuringute läbiviimise ettepanekut, et hinnata heidutusjahi mõju Eestist läbi rändavatele hanelistele. 12.03.2024 toimus selle teemaline koosolek ka Kliimaministeriumi ja EOÜ esindajatega, et leida võimalusi juba 2024. aastal telemeetriauringute läbiviimiseks.

Kolmandaks toob EOÜ esile, et alates 2024. aastast hanekahjud linnukahjudena hüvitamisele ei kuulu. Hüvituskulude vähendamist põhjendati mh sooviga tõsta loomakahjude ennetamiskulusid, et üldkokkuvõttes tekkivat loomakahjusid vähendada. Arusaamatu on EOÜ hinnangul seejuures, et looduskaitseaduse ja selle alamaktide muudatuste kohaselt ei kuulu hüvitamisele ei töjõule tehtud kulutused ega ka kütusekulu, sõidukite ja droonide soetamine ning kasutamine, jahimoona soetamine. Seega jätab riik linnukahjudega hädas olevad põllupidajad ilma igasugusest rahalisest toetusest, sh ennetava heidutustöö tegemiseks. Kokkuvõtvalt ei aita letaalse heidutuse õiguse andmine paralleelselt kõigi rahaliste toetuste äravõtmisega hanekahjude probleemi kuidagi lahendada, vaid pigem võimendab konflikti. Keskkonnaameti hinnangul on tegu laiema temaatikaga. Amet tegeleb küll ettepanekutega õigusloome muutmiseks, kuid ei jõusta neid muudatusi. Kui riigieelarves leitakse kahjude ennetamiseks ja hüvitamiseks täiendavaid vahendeid, siis saab uuesti kaaluda ka hanekahjude hüvitamist. Praegu on kogemused pigem näidanud, et kahjude ennetamisest ja mitteletaalse heidutuse rakendamisest kahjude vähendamiseks ainuüksi ei piisa. Eeltoodud põhjustel tuleb rakendada lisaks mitteletaalsele heidutusele piiratud määral ka letaalset heidutust.

MTÜ Loomus on teinud Keskkonnaametile ettepaneku kevadist hanejahti jätkuvalt mitte lubada. Letaalne heidutus ei ole mõjusam kui mitteletaalne, mistõttu on hanede tapmise lubamine ajal, mil nad lendavad oma pesitsuspaikade poole ja on eriti haavatavad, mõistetamatu. Heidutusjahi lubamine ei ole kooskõlas ka Euroopa Liidu (EL) linnudirektiivi artikkel 7 lõikega 4, mis sätestab mh, et liikmesriigid peavad tagama, et lindudele ei peeta jahti pesitsusaladele naasmise ajal (Eestis lindude kevadrände ajal).

Keskkonnaameti hinnangul loob kevadine jahiaeg täiendavaid võimalusi erinevate heidutusviiside kombineeritud rakendamiseks ja pikaajaliste tulemuste saavutamiseks, sh läbi rändekäitumise mõjutamise. Kevadine jaht koos teiste heidutus- ja mõjutusviisidega (tavaheidutus, rannaniitude ja poldrite taastamine ja hooldamine, turvaliste söödaalade loomine maastiku mitmekesisuse suurendamine) aitab kaasa põllukultuuridele tekkiva kahju kahandamisele. Nii Eestis läbi viidud uuringud (Rewild OÜ) kui rahvusvahelised teadustööd näitavad valdavalt, et kevadise küttimise lokaalne lühiajaline mõju põllukultuuride kahjustuste kahandamisele on võrreldav teiste heidutusmeetmete mõjuga. Tuginedes kirjandusülevaatele ja teiste riikide kogemusele järeldati Rewild OÜ uurimuses aga, et kontrollitud mahus ja tingimustel võib heidutusjaht olla teatud tingimustel tõhus ja ka põhjendatud.

MTÜ Hoiame Loodust on teinud Keskkonnaametile ettepaneku korralduse p 1.6 ja 3.12 muutmiseks, kuna piirarvu, mille kohaselt on korraga küttida lubatud kuni 2 hanelist, ei ole tegelikkuses võimalik järgida. Keskkonnaamet arvestab esitatud ettepanekuga ning muudab korralduse eelmainitud punktide sisu, mille kohasel määratakse põldudele põllumassiivi kohta vaid ööpäevane küttida lubatud isendite piirarv, milleks on maksimaalselt 10 isendit. Lisaks on ettepaneku esitaja väljendanud muret, et korraldusega sätestatud jahist etteteavitamise nõue on ebamõistlik, kuna jaht toimub suures osas töövälisel ajal, mil Keskkonnaamet järelevalvet ei teosta.

Keskkonnaameti hinnangul on järelevalve tagatud, kuna järelevalve toiminguid nii kalanduses kui ka jahinduses teostatakse olulises osas ka väljaspool tavatööaega ning lisaks on tagatud keskkonnavalvetele rikkumistele reageerimiseks ööpäevane valve.

MTÜ Hoiame Loodust on välja toonud, et korralduse eelnõust selgub (p 2.4) oluline vastuolu, sest keskkonnaamet on lähtunud Euroopa Nõukogu Linnudirektiivi (2009/147/EÜ) artikkel 9. lõigetest ja punktidest, mis on reguleeriva iseloomuga. Vastuolu seisneb selles, et Linnudirektiiv on liidetud Elupaikade direktiiviga, mis tähendab, et Elupaikade direktiivi artikli 6 lõigetest 2, 3 ja 4 tulenevad kohustused asendavad kõik Linnudirektiivi artikli 4 lõike 4 esimesest lausest tulenevaid kohustusi, sealhulgas lõigu “või lindude mis tahes häirimist”. Selle asjaolu põhjal on selge, et käesoleva eelnõu ülesehitus ei järgi ega täida Elupaikade direktiivi artikkel 6 lg 2 - 4 ja artikkel 16 kohustuslikke nõudeid. Sh erandi algatamise korral on esmane kohustus leida asendusmeetmed, mis tagavad vähemalt samaväärsed ökoloogilise väärtusega asendusala või meetmed. Kui asendusmeetmeid ei ole võimalik leida, siis tegevust ei tohi lubada. Eelnõust ei selgu, milliseid alternatiive on kaalutud ja katsetatud tegevuste osas, mis on heidutusjahist leebemad ja võimaldaks täita Natura 2000 seatud eesmärgid. Ei selgu ka asendusmeetmete olemasolu ja praktika. Eelnõu kaalutlused (p 3.) väljendavad selgelt, et lähtutakse jahieeskirjast, millest tulenevalt seatakse ka eesmärgid, kuid ei lähtuta Elupaikade direktiivi eesmärkidest ja selle regulatsioonide täitmisest.

Keskkonnaamet arvestas MTÜ Hoiame Loodust ettepanekutega ning täiendas korraldust punktiga 3.8 Elupaikade direktiivi osas.

Lisaks eelnevale tehti ka ettepanekuid õigusaktide ja jahi korraldamise muutmiseks. Nimetatud ettepanekud ei ole otseselt seotud käesoleva korraldusega ning need võetakse hetkel teadmiseks ja edastatakse vajadusel arvestamiseks ka Kliimaministeriumile.

- 3.20. Käesoleva küsimuse lahendamisel põrkuvad omavahel looduskaitse avalik huvi ja isikute ettevõtlusvabadusega seotud huvid. Keskkonnaamet on seisukohal, et käesoleva korralduse kohaselt range kontrolli ja ettevaatusprintsipi tuginevate tingimuste täitmisel saab korralduse lisades 1 ja 2 nimetatud põllumassiividel letaalset heidutust lubada.

- Lisa: 1. Taotlused mis kuuluvad täies mahus rahuldamisele
2. Taotlused mis kuuluvad lahendamisele osaliselt

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarvo Roose

juhataja

looduskaitse korraldamise osakond

Saata: Eesti Jahimeeste Selts, Keskkonnaagentuur, Keskkonnaministeerium, Eesti
Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eestimaa Talupidajate Keskliit, MTÜ Eesti
Ornitoloogiaühing, MTÜ Hoiame Loodust ja MTÜ Loomus, põllupidajad nimekirja
alusel

Margo Tannik
jahinduse peaspetsialist